

HØRINGSSVAR FRA BUSINESS REGION MIDTVEST

Vedr. Offentlig høring af Analyseforudsætninger til Energinet 2026 (AF26)

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Att. af@ens.dk

Indsendt den 30. september 2026

Business Region MidtVest takker for muligheden for at afgive høringssvar til Analyseforudsætninger til Energinet 2026 (AF26).

Business Region MidtVest repræsenterer kommunerne Herning, Ikast-Brande, Holstebro, Ringkøbing-Skjern, Skive, Struer og Lemvig samt det tilhørende erhvervsliv.

Vi anerkender Energistyrelsens arbejde med at skabe et langsigtet grundlag for planlægningen af Danmarks energiinfrastruktur. Analyseforudsætningerne har stor betydning, fordi de danner grundlag for Energinets langsigtede udviklingsplan og dermed for planlægningen af transmissionsnettene for el, gas og brint.

For Business Region MidtVest er det afgørende, at denne planlægning sker på tværs af energiformer og med blik for, hvordan elproduktion, elnet, brintproduktion, brintinfrastruktur og lagring kan understøtte hinanden. Det var et centralt budskab i vores høringssvar til AF25, og det er fortsat vores væsentligste bemærkning til AF26.

Den helhedsorienterede planlægning skal også omfatte brint

Lov om Energinet fastslår i § 2, stk. 1, at Energinet skal eje, drive og udbygge overordnet energiinfrastruktur og herved bidrage til udviklingen af en klimaneutral energiforsyning.

Det følger samtidig af § 2, stk. 2, at Energinet skal varetage en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning efter bl.a. gasforsyningsloven. Gasforsyningsloven omfatter både metan og brint. Kravet om helhedsorienteret planlægning kan derfor ikke efter vores opfattelse forstås som en planlægning af el- og metan-infrastruktur hver for sig, mens brint behandles isoleret.

Det er særligt vigtigt nu.

AF26 indeholder en markant brintproduktion via elektrolyse frem mod 2050, men på kortere sigt tager fremskrivningen i høj grad udgangspunkt i projektmodenhed og den besluttede første fase af brintinfrastrukturen – Syvtallet fra Esbjerg mod den tyske grænse. AF26 lægger således op til omkring 2,8 GW elektrolysekapacitet i 2030, hvoraf en betydelig del knyttes til Syvtallet.

Det er forståeligt, at projektmodenhed vægtes højt på kort sigt. Men som grundlag for den langsigtede infrastrukturplanlægning må den tilgang ikke blive selvforstærkende: Hvis projekter uden for den allerede besluttede brintinfrastruktur vurderes som mindre modne, fordi infrastrukturen endnu ikke findes, bør det ikke i sig selv blive et argument for, at infrastrukturen heller ikke analyseres fremadrettet.

Analyseforudsætningerne skal netop give grundlag for at se længere frem end de projekter, der allerede er besluttet.



Bevar muligheden for en nordlig udbygning af brintinfrastrukturen

Business Region MidtVest pegede allerede i forbindelse med AF25 på behovet for at analysere en videre udbygning af brintinfrastrukturen nordpå via Idomlund og videre til lagringsmulighederne ved LI. Torup.

Vi efterlyste konkret en samfundsøkonomisk sammenligning af fortsat udbygning af el-infrastrukturen i de områder, hvor brintproduktionen forventes koncentreret omkring Syvtallet, med alternativet, hvor brintinfrastrukturen udbygges nordpå, og produktionen dermed kan placeres andre steder med adgang til store mængder vedvarende energi. Vi kan ikke se, at denne problemstilling er blevet en tydelig del af den generelle metode i AF26.

I høringsnotatet til AF25 blev vores konkrete forslag om Idomlund, LI. Torup og en sammenlignende cost-benefit-analyse heller ikke behandlet særskilt; Energistyrelsen oplyste dog generelt, at også bemærkninger, der ikke førte til ændringer i AF25, ville indgå i arbejdsgrundlaget for den næste udgave. Derfor gentager vi ønsket – nu med endnu større vægt.

Energinet har tidligere selv arbejdet med en mulig Danish Backbone West, hvor Idomlund og LI. Torup indgår som centrale punkter i et sammenhængende brintsystem. Den besluttede etablering af Syvtallet bør efter vores opfattelse ses som første skridt i udviklingen af et brintsystem – ikke som den geografiske sluttetilstand for planlægningen.

Vi anbefaler derfor, at AF26 suppleres med en følsomhed eller et alternativt planlægningsforløb, hvor en nordlig udbygning af brintinfrastrukturen via Idomlund til LI. Torup indgår.

Det vil ikke foregribe en politisk beslutning om at etablere infrastrukturen. Det vil sikre, at Energinets efterfølgende planlægning har et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, om en sådan løsning samlet set kan være samfundsøkonomisk og systemmæssigt fordelagtig.

Nordsøen Nord og Idomlund bør tænkes ind i samme helhed

Samme helhedsbetragtning gælder udviklingen af havvind i Nordsøen.

Vi kvitterer for, at Nordsøen Nord fortsat indgår i AF26 som en langsigtet forudsætning. AF26 regner med Nordsøen Nord som et yderligere havvindprojekt på længere sigt, selv om projektet ikke er en del af den aktuelle udbudsrunde. Det er positivt, fordi de resterende forundersøgte arealer i Nordsøen – herunder Nordsøen Nord – fortsat forventes at kunne indgå i fremtidige udbud.

Forundersøgelserne for Nordsøen Nord har samtidig tidligere taget udgangspunkt i Idomlund som nettilslutningspunkt på land. Den videre proces for denne forbindelse er aktuelt sat på pause. Netop derfor er det vigtigt, at den mulighed ikke forsvinder ud af den langsigtede planlægning. Hvis Nordsøen Nord på et senere tidspunkt realiseres med ilandføring i Midt- og Vestjylland, samtidig med at området kobles til en fremtidig brintinfrastruktur, ændrer det forudsætningerne for både elnettet, elektrolysekapaciteten og anvendelsen af den producerede strøm.

Vi anbefaler derfor, at samspillet mellem Nordsøen Nord, en mulig ilandføring ved Idomlund og en fremtidig nordlig brintinfrastruktur indgår som et samlet scenarie i Energinets langsigtede planlægning. Det vil være i tråd med princippet om en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning og vil give et bedre grundlag for senere politiske beslutninger.

Vedvarende energi på land skal afspejle de faktiske geografiske potentialer

Midt- og Vestjylland spiller allerede en betydelig rolle i produktionen af vedvarende energi på land. Derfor er antagelserne om den geografiske udvikling i landvind og solenergi væsentlige for den efterfølgende planlægning af transmissionsnettet.



AF26 lægger fortsat den politiske ambition om en markant udbygning af VE på land til grund, men ændrer sammensætningen i retning af færre nye landvindmøller og mere solenergi. For landvind anvendes bl.a. en forudsætning om maksimalt omkring 200 MW ny kapacitet årligt.

Vi har forståelse for behovet for en samlet national fremskrivning. Men en national forudsætning må ikke udvise betydelige geografiske forskelle. Kommunernes konkrete planlægning, eksisterende VE-produktion og pipeline af projekter varierer betydeligt. Det samme gør mulighederne for samplacering med industri, brintproduktion, lagring og anden fleksibel anvendelse af energien.

Vi anbefaler derfor, at den geografiske fordeling af VE på land i analysegrundlaget i så høj grad som muligt baseres på konkrete kommunale planer og kendte projektpipelines, og at datagrundlaget herfor er transparent. Det er afgørende, hvis Energinets efterfølgende netplanlægning skal afspejle, hvor den fremtidige produktion faktisk kan forventes placeret.

Ellagring bør indgå tydeligere i den samlede systemplanlægning

Udbygningen af vedvarende energi øger samtidig behovet for fleksibilitet og muligheder for at lagre elektricitet. Batterier og anden ellagring kan bidrage til at flytte forbrug og produktion mellem tidspunkter og dermed reducere spidsbelastninger og understøtte en mere effektiv udnyttelse af elnettet.

Vi anbefaler derfor, at udviklingen i ellagring i højere grad ses i sammenhæng med den geografiske udbygning af VE, elnettets kapacitet og mulighederne for samplacering med produktion og forbrug. Analysegrundlaget bør samtidig løbende afspejle de nye regulatoriske muligheder for fleksibilitet og netvenlige energiløsninger. Det vil give et mere retvisende billede af, hvor meget ny netkapacitet der faktisk bliver behov for.

Planlæg el, havvind og brint som ét energisystem

Business Region MidtVest ønsker ikke med dette høringssvar at foregribe de politiske beslutninger om hverken kommende havvindudbud eller yderligere brintinfrastruktur. Vores pointe er en anden.

Når analyseforudsætningerne skal danne grundlag for investeringer med årtiers levetid, bør planlægningen ikke alene tage udgangspunkt i den infrastruktur, der allerede er besluttet. Den bør også belyse realistiske alternativer og sammenhængene mellem dem. Midt- og Vestjylland har potentiale for betydelig VE-produktion på land, adgang til Nordsøens fremtidige havvindressourcer, eksisterende stærke knudepunkter i elnettet, et stort produktions- og industrierhverv og mulige koblinger til et fremtidigt brintsystem og brintlager.

Det bør analyseres som ét sammenhængende energisystem. Det er efter vores opfattelse netop formålet med den helhedsorienterede planlægning, som Energinet er sat i verden for at varetage.

Et sådant analysegrundlag jf. vores samlede bemærkninger i høringssvaret, vil efter vores opfattelse give et mere robust beslutningsgrundlag og mindske risikoen for, at beslutninger om elnet, havvind og brintinfrastruktur træffes hver for sig, selv om de gensidigt påvirker behovet for investeringer.

Med venlig hilsen

Borgmester i Ikast-Brande Kommune, Ib Lauritsen
Borgmester i Lemvig Kommune, Jens Lønberg
Borgmester i Holstebro Kommune, Kenneth Tønning
Borgmester i Skive Kommune, Alfred Brunsgaard
Borgmester i Herning Kommune, Dorte West
Borgmester i Struer Kommune, Marianne Bredal
Borgmester i Ringkøbing-Skjern Kommune, Lone Andersen

